

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/206/2020
Identifikačné číslo spisu:	4314220283
Dátum vydania rozhodnutia:	17.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:4314220283.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Mesta Tlmače, so sídlom v Tlmačoch, Námestie odborárov 10, IČO: 00 307 581, zastúpeného JUDr. Danicou Sitárovou, advokátkou, so sídlom v Leviciach, Nám. Hrdinov 13, proti žalovanému N. P. Z., bývajúcemu v O., S. XXX/XX, zastúpenému advokátskou kanceláriou SCHUBERT & partners, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Vánsovej 2, IČO: 34 117 709, o určenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 9C/265/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo 4. apríla 2019 sp. zn. 9Co/80/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „prvoinštančný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 12. decembra 2017 č. k. 9C/265/2014-198 určil, že výlučným vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej na Okresnom súde Levice, odbor katastrálny na liste vlastníctva XXXX k. ú. O., obec O., parcely registra „C“ parc. č. XXX/XX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 31.659 m², parc. č. XXX/XX zastavaná plocha a nádvorie o výmere 4.751 m² (ďalej aj „sporné nehnuteľnosti“) v celosti je žalobca Mesto Tlmače so sídlom Námestie odborárov 10 Tlmače, IČO: 00 307 581, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %, ktoré zaplatí žalobcovi žalovaný a rozhodol, že o ich výške rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že mestské zastupiteľstvo žalobcu na svojom zasadnutí 24. apríla 2008 schválilo návrh na prevod majetku žalobcu právnu formou kúpnopredajná zmluva ako vklad do obchodnej spoločnosti Technické služby Tlmače, s.r.o. (ďalej aj „TST“) a poverilo primátora vypracovať a podpísať zmluvu s touto spoločnosťou. Žalobca uzavrel kúpnu zmluvu dňa 18. júna 2008 s TST, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva sporných nehnuteľností na TST, vklad bol povolený dňa 23. júna 2008 pod č. V-3419/2008. Následne TST previedlo kúpnu zmluvou z 8. júla 2008 na žalovaného vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, vklad povolený dňa 22. júla 2008 pod č. V-3952/2008. Po podaní žaloby v tomto spore ešte došlo k prevodu vlastníckeho práva na spoločnosť

LAVIA s.r.o. kúpnu zmluvou z 22. decembra 2014 a naspäť na žalovaného kúpnu zmluvou z 9. februára 2017. Vtedajší primátor žalobcu N. T. L.H. bol rozsudkom Okresného súdu Levice z 21. mája 2014 č. k. 4T/23/2013 - 489, právoplatným 21. mája 2014, uznaný vinným, že ako štatutárny orgán - primátor Mesta Tlmače bez schválenia Mestským zastupiteľstvom Tlmače uzatvoril zmluvu o budúcej kúpnej zmluve so žalovaným, na 2. riadnom zasadnutí mestského zastupiteľstva dňa 24. apríla 2008 prezentoval poslancom potrebu prevodu pozemkov ako prebytočného majetku do obchodnej spoločnosti Technické služby Tlmače, výpis z uznesenia mestského zastupiteľstva sa jeho zásahom nezhoduje s obsahom prijatého uznesenia, keďže poslanci nehlasovali o cene nehnuteľnosti a bola určená svojvoľne primátorom vo výške 497,91 eur, za ktorú cenu boli kúpnu zmluvou predané obchodnej spoločnosti Technické služby Tlmače s. r. o. a bezprostredne potom na základe súhlasu primátora vykonávajúceho v tejto spoločnosti práva valného zhromaždenia previedla spoločnosť vlastnícke právo k pozemkom na žalovaného za kúpnu cenu 3.319,39 eur, pritom hodnota pozemkov podľa znaleckého posudku je 31.700 eur a odsúdený za zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona a prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 Trestného zákona.

1.2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil podľa § 39 a § 126 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a § 137 písm. c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V danom prípade zistil naliehavý právny záujem žalobcu na určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, pretože do katastra nehnuteľností bolo vložené vlastnícke právo žalovanému a je na žalobcovi, aby dosiahol zmenu zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností voľbou podania určovacej žaloby a v prípade, že jej bude vyhovieť vydaním rozsudku, ktorý je verejnou listinou schopnou vyvolať zmenu zápisu v evidencii nehnuteľností. Kúpna zmluva z 18. júna 2008 je absolútne neplatná pre rozpor so zákonom, pretože k prevodu majetku mesta na TST došlo protiprávnym konaním primátora, za ktoré bol právoplatne odsúdený. Z tohto dôvodu nemohla ani TST nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Vychádzajúc zo zásady nikto nemôže previesť na iného viac práv než má sám je treba vyhodnotiť aj ďalšie kúpne zmluvy ako neplatné a teda ani nimi nemohlo prejsť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam na nadobúdateľov. Súd ďalej skúmal dobromyseľnosť a dobrú vieru prevodcov a nadobúdateľov. U TST nemožno jej konanie označiť za dobromyseľné, keď bezprostredne po nadobudnutí vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam previedla so súhlasom vtedajšieho primátora vykonávajúceho práva valného zhromaždenia, kúpnu zmluvou na žalovaného. Žalovaný by sa mohol javiť ako dobromyseľný vzhľadom na zápis sporných nehnuteľností v katastri nehnuteľností, vzhľadom na ostatné okolnosti ju však súd spochybnil. Žalovaný bol v sledovanom čase členom finančnej komisie mestského zastupiteľstva, a i keď nebol súčasne aj poslancom mestského zastupiteľstva musel mať vedomosti ako sa s majetkom mesta nakladá a preto mal vzhľadom na vývoj udalostí postupovať s náležitou starostlivosťou pri realizácii svojho zámeru sporné nehnuteľnosti vlastniť. Preveriť si stav veci bolo pre neho dôležité preto, že od počiatku mal záujem získať sporné nehnuteľnosti patriace do majetku mesta, avšak napokon nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy na základe zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzavretej 22. januára 2007 ale naopak, na základe uznesenia mestského zastupiteľstva č. 49/08 mali byť tieto nehnuteľnosti vložené do obchodnej spoločnosti Technické služby Tlmače, až došlo k tomu, že nezákonným konaním boli tieto nehnuteľnosti obchodnej spoločnosti predané. Po právnej stránke je dôležité, aký právny úkon sa urobí, aký následok sa očakáva od konkrétneho právneho úkonu a teda je rozdiel, či sa majetok vloží do spoločnosti, alebo dôjde k prevodu vlastníctva kúpnu zmluvou. Žalovaný dôsledným preverením si okolností mohol zistiť skutočný stav, on ale uzavrel kúpnu zmluvu s TST, následne sporné nehnuteľnosti predal a v priebehu rokov sa opakovane stal vlastníkom týchto nehnuteľností, pričom k prevodom na spoločnosť LAVIA s. r. o. a späť na žalovaného došlo už v čase, keď prebiehalo toto konanie a trestné konanie, v ktorom bolo jednoznačne preukázané protiprávne konanie týkajúce sa predaja daných nehnuteľností, bolo právoplatne ukončené. Prínajmenšom žalovaný, ale aj spoločnosť LAVIA bezpochyby v čase prevodov vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam medzi spoločnosťou a žalovaným a naspäť už museli vedieť o neplatných prevodoch vlastníctva spôsobených trestnou činnosťou. Kúpne zmluvy posúdil súd ako neplatné pre rozpor so zákonom a vyvodil si záver, že nadobúdatelia nekonali v dobrej viere a preto nemôže vlastnícke právo žalovaného požívať ústavnú ochranu. Prejudiciálnu otázku vyriešil so záverom, že kúpne zmluvy z 18. júna 2008, 8. júla 2008, 22. decembra 2014 a 9. februára 2017 sú neplatné a vlastníkom nehnuteľností je žalobca.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 4. apríla 2019 sp. zn. 9Co/80/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a rozhodol o náhrade trov konania.

2.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol: ... „

15. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, ktorého sa podanou žalobou domáha. Žalobca bol vlastníkom sporných nehnuteľností, o ktorých tvrdí, že neplatnými právnymi úkonmi tieto nadobudol do vlastníctva žalovaný, ktorý je v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ako aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu, vedený ako vlastník v katastri nehnuteľností. Keďže len podanou určovacou žalobou žalobca môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a odstrániť tak neistotu vzťahu medzi stranami sporu, je určovacia žaloba správne zvoleným právnym nástrojom ochrany vlastníckeho práva. Práve určovacou žalobou žalobca môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a zmenu zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností.

Z vyššie uvedených dôvodov, ako aj v súlade s konštantnou judikatúrou ohľadne splnenia procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 137 písm. c/ CSP, a to otázky naliehavého právneho záujmu, je nesporné, že žalobca naliehavý právny záujem na požadovanom určení má, a preto námietka žalovaného je v tomto smere absolútne nedôvodná.

16. Odvolací súd považuje za nedôvodné i odvolacie námietky žalovaného týkajúce sa posúdenia ako prejudiciálnej otázky platnosti, resp. neplatnosti kúpnych zmlúv uzatvorených medzi Mestom Tlmače a spoločnosťou Technické služby Tlmače, s. r. o. zo dňa 18. 06. 2008, ako aj kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi Technickými službami Tlmače, s. r. o. a žalovaným dňa 08. 07. 2008.

...

22. Z vykonaného dokazovania bolo nesporne preukázané, že Mestské zastupiteľstvo v Tlmačoch na svojom 2. riadnom zasadnutí dňa 24. 04. 2008 schválilo uznesenie č. 49/2008, ktorým zobralo na vedomie návrh na prevod majetku Mesta Tlmače - pozemkov nachádzajúcich sa v kat. úz. O. na LV č. X parc. č. XXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 31659 m² a parc. č. XXX/XX - zastavaná plocha a nádvoria o výmere 4751 m², právna forma: kúpno-predajná zmluva - ako vklad do obchodnej spoločnosti - Technické služby Tlmače, s. r. o. Zároveň mestské zastupiteľstvo tento návrh schválilo a primátora poverilo vypracovať a podpísať zmluvu s obchodnou spoločnosťou Technické služby Tlmače, s. r. o. na prevod majetku Mesta Tlmače. Na č. l. 16 spisu sa nachádza výpis z Uznesenia 2. riadneho zasadnutia Mestského zastupiteľstva v Tlmačoch konaného dňa 24. 04. 2008 a to z uznesenia č. 49/2008, ktorým mal byť schválený prevod majetku Mesta Tlmače - pozemkov nachádzajúcich sa v kat. úz. O., LV č. X parc. č. XXX/XX a parc. č. XXX/XX, právna forma: kúpno-predajná zmluva - Technické služby Tlmače, s. r. o., kúpna cena: 15.000 Sk. Zároveň v zmysle tohto uznesenia sa poveril primátor mesta vypracovať a podpísať zmluvu s obchodnou spoločnosťou Technické služby Tlmače, s. r. o. a to formou kúpno-predajnej zmluvy. Na základe kúpno-predajnej zmluvy uzavretej dňa 18. 06. 2008, vklad povolený 23. 06. 2008 pod V3419/2008, došlo medzi Mestom Tlmače ako predávajúcim a Technickými službami Tlmače, s. r. o. k prevodu predmetných nehnuteľností na spoločnosť Technické služby Tlmače, s. r. o. za kúpnu cenu 497,90 eura. Následne Technické služby Tlmače, s. r. o. ako predávajúci kúpnu zmluvou zo dňa 08. 07. 2008, ktorej vklad bol schválený dňa 22. 07. 2008 pod V3952/2008, predal nehnuteľnosti žalovanému za kúpnu cenu 3.319,39 eura (100.000 Sk). V konaní bolo nesporne preukázané, že rozsudkom OS Levice zo dňa 21. 05. 2014 č. k. 4T/23/2013-489 bol bývalý primátor žalobcu (Mesta Tlmače) ako štatutárny orgán odsúdený za zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, ako aj za prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky a za tieto skutky bol právoplatne odsúdený. Nezákonné konanie bývalého primátora žalobcu je popísané vo vyššom bode tohto rozsudku a je z neho nesporné, že poslanci mestského zastupiteľstva hlasovali na základe informácie v domnienke, že pôjde o vklad pozemkov ako majetku mesta do majetku obchodnej spoločnosti Technické služby Tlmače, s. r. o. a prijali uznesenie mestského zastupiteľstva č. 49/2008, z ktorého vyhotovený zápis sa zásahom primátora nezhoduje s prijatým uznesením, nakoľko sfalšovaná a pozmenená verejná listina (uznesenie mestského zastupiteľstva) obsahuje určenie kúpnej ceny pozemkov parc. č. XXX/XX a parc. č. XXX/XX, o ktorej poslanci mestského zastupiteľstva nehlasovali, túto kúpnu cenu si svojvoľne určil bývalý primátor Mesta Tlmače na sumu 15.000 Sk (497,91 eura), za ktorú boli pozemky na základe kúpno-predajnej zmluvy uzatvorené Mestom Tlmače, zastúpenej v tom čase primátorom T. T. L.H.

predané spoločnosti Technické služby Tlmače, s. r. o. Následne, takmer bezprostredne boli uvedené nehnuteľnosti prevezené kúpnu zmluvou zo dňa 08. 07. 2008 na žalovaného za kúpnu cenu 100.000 Sk (3.319,39 eura), pričom hodnota týchto pozemkov bola stanovená na sumu 31.700 eur. Je nesporné, že obecné zastupiteľstvo prerokováva a schvaľuje zmluvný prevod konkrétneho majetku. Z jeho uznesenia musí byť zrejmé, aký prevod sa schvaľuje, čo je predmetom prevodu, a teda nehnuteľnosť v prospech koho a za akú cenu sa prevádza. V súdnej veci niet sporu o tom, že trestným činom bývalého štatutárneho zástupcu Mesta Tlmače došlo k falšovaniu a pozmeňovaniu verejnej listiny, a to uznesenia č. 49/2008, ktorým mal byť schválený prevod nehnuteľného majetku Mesta Tlmače. Keďže právny úkon, a to kúpno-predajná zmluva uzavretá dňa 18. 06. 2008, ktorej vklad bol povolený dňa 23. 06. 2008 pod V3419/2008 medzi Mestom Tlmače ako predávajúcim a Technickými službami Tlmače, s. r. o., ktorý je rozhodujúcou súčasťou skutku, za ktorý bola osoba - vtedajší štatutárny zástupca Mesta Tlmače právoplatne odsúdený a uznaný vinným zo spáchania trestného činu (okrem zločinu porušovania práv pri správe cudzieho majetku) falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, je takýto právny úkon neplatný pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Keďže na základe neplatného právneho úkonu Technické služby Tlmače, s. r. o. sa nikdy nemohli stať vlastníkami predmetných nehnuteľností v zmysle zásady nikto nemôže previesť viac práv ako sám má, nemohol platne nadobudnúť sporné nehnuteľnosti od nevlastníka žalovaný na základe kúpnej zmluvy zo dňa 08. 07. 2008.

23. Rovnako je nedôvodná odvolacia námietka žalovaného, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so skutočnosťou, že z hľadiska právneho dôsledku, či sa nehnuteľnosť má vložiť do spoločnosti ako nepeňažný vklad, alebo sa vlastnícke právo k nehnuteľnosti preveď kúpnu zmluvou na spoločnosť, kedy nastáva rovnaký právny dôsledok, pričom v oboch prípadoch hmotno-právne účinky nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nastávajú vkladom do katastra nehnuteľností; pričom aj túto odvoláciu námietku považoval odvolací súd za právne irelevantnú.

...

24. Aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 1Cdo 96/1995 uviedol, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona (ex lege), v dôsledku čoho sa naň hľadí, ako keby nebol nikdy urobený. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva. Vychádzajúc z toho najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo 144/2010 konštatoval, že ak je prvotná kúpna zmluva neplatná, nestal sa prvý kupujúci vlastníkom predmetu predaja, preto ten, kto ho kúpil od prvého nadobúdateľa, nemá vlastnícke právo, ktoré by malo byť odvodené od vlastníckeho práva kupujúceho. V rozhodnutí sp. zn. 5MCdo 12/2011 najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, o ktorého odvodzuje svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho nemohol ďalej platne previesť.“

25. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu správne vysporiadal aj s kolíziou vlastníckeho práva žalobcu, a to najmä z hľadiska možného dobromyseľného nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka žalovaným, ktorý sa výslovne dobrej viery pri nadobúdaní sporných nehnuteľností dovoľával.

...

27. Vo svetle vyššie uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne vyriešil otázku „nemo plus iuris“ a rovnako správne posúdil a rovnako dospel k správne záveru, že žalovaný nekonal v dobrej viere. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca je pôvodným vlastníkom sporných nehnuteľností, a na druhej strane, žalovaný je stranou sporu, ktorá sa dovoľáva dobrej viery pri nadobúdaní sporných nehnuteľností. I keď je tak, ako bolo povedané, potrebné vyvinúť vždy úsilie o zachovanie maxima z oboch dotknutých práv, je predovšetkým v danom prípade potrebné prihliadnuť na individuálne okolnosti v prejednávanej veci, ako aj ideu spravodlivosti a rešpektovania všeobecného princípu.

Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že žalovaný mal mimoriadny záujem na získaní sporných pozemkov, pretože susedili s pozemkami, ktoré sú v jeho vlastníctve. Keďže išlo o nevysporiadané pozemky, mal žalovaný vyvinúť maximálne úsilie pri ich vysporiadaní (hoci táto

skutočnosť, okrem toho, že bola v konaní tvrdená, nebola preukázaná). Sám žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní (č. l. 93) uviedol, že možné riešenie, resp. návrh predniesol vtedajšiemu primátorovi Mesta Tlmače, ktorý bol premietnutý do zmluvy do budúcej kúpnej zmluvy. Napokon k naplneniu práv a povinností zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve nedošlo (aj táto by bola neplatná pre absentujúce rozhodnutie obecného zastupiteľstva) a k prevodu sporných nehnuteľností došlo Mestom Tlmače, zastúpeným vtedajším primátorom tohto mesta a obchodnou spoločnosťou Technické služby Tlmače, s. r. o. Ako bolo vyššie uvedené, je nesporné, že pri uvedenej kúpnej zmluve došlo k spáchaniu trestného činu vtedajším štatutárnym orgánom Mesta Tlmače, a to k prečinu falšovania, pozmeňovania verejnej listiny, keď vtedajší štatutárny zástupca sfalšoval výpis zo zasadnutia 2. riadneho Mestského zastupiteľstva Tlmače a v dôsledku tohto trestného činu je kúpna zmluva, uzatvorená dňa 18. 06. 2008 medzi Mestom Tlmače ako predávajúcim a spoločnosťou Technické služby Tlmače, s. r. o., absolútne neplatná. Uvedená skutočnosť vyplýva i zo Správy o výsledku finančnej kontroly č. 13/2018, vykonanej hlavnou kontrolórkou Mesta Tlmače N.. T. W., z ktorej správy vyplýva, že Výpis z uznesenia č. 49/2008 sa nezhoduje s prijatým Uznesením mestského zastupiteľstva č. 49/2008, čím došlo k porušeniu zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ako aj zák. č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite, pričom sa konštatuje, že bol porušený aj zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, ktoré konanie správa označila ako o nehospodárne nakladanie s majetkom Mesta Tlmače. Zároveň sa konštatuje, že kúpno-predajnou zmluvou, ktorou došlo k prevodu nehnuteľností na Technické služby Tlmače, s. r. o., došlo k porušeniu zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, kde v § 9 ods. 2 obecné zastupiteľstvo vždy schvaľuje zmluvné prevody vlastníctva nehnuteľného majetku. V tom čase (od roku 2006) bol žalovaný členom finančnej komisie ako poradného iniciatívneho kontrolného orgánu zastupiteľstva. Je len ťažko uveriteľné, že by žalovaný ako člen finančnej komisie, ktorý mal vyvinúť maximálne úsilie nevedel o postupe Mesta Tlmače a nepoznal by ani výsledok finančnej kontroly ohľadne nedostatkov a porušení zákona pri prevode sporných nehnuteľností. Skutočnosť, že bývalý primátor žalobcu bol maximálne nápomocný, aby predmetné pozemky nadobudol žalovaný, svedčí aj skutočnosť, že ani menej ako po mesiaci oznámil konateľovi Technických služieb Tlmače, s. r. o., že pozemky budú odpredané žalovanému, pričom samotný návrh zmluvy vyhotovil žalovaný (ktorý túto skutočnosť nepoprel). Ani samotné tvrdenia žalovaného, že sa jednalo o nevysporiadané pozemky, pričom na vlastné náklady a z vlastnej vôle uskutočnil potrebné odborné prieskumy, ako aj oslovil a financoval odborníkov (hoci tieto skutočnosti v konaní nepreukázal), nemajú vplyv na vyhodnotenie dobrej viery žalovaného pri nadobúdaní vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ale aj so stanoviskom žalobcu, že žalovaný ako člen finančnej komisie musel poznať zákonný postup pri nakladaní s nehnuteľným majetkom mesta a rovnako musel poznať aj skutočnú trhovú cenu sporných nehnuteľností. Vychádzajúc v posudzovanej veci aj so všeobecnou ideou spravodlivosti a so všeobecným princípom, v neposlednom rade je potrebné zohľadniť aj tú skutočnosť, že trestným činom, ktorého sa dopustil bývalý primátor žalobcu, došlo k poškodeniu mesta na majetku, keď spornými prevodmi, ktoré boli vyhodnotené za absolútne neplatné, Mesto Tlmače utrpelo škodu minimálne vo výške 28.381,61 eura, ktorú výšku škody konštatuje súd rozhodujúci v trestnej veci bývalého primátora Mesta Tlmače.

28. Z vyššie uvedených dôvodov a z dôvodov, ktoré uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, je jeho záver, že kúpne zmluvy zo dňa 18. 06. 2008 a z 08. 07. 2008 sú absolútne neplatné a vlastníkom sporných nehnuteľností je žalobca, ktorému ochranu ako pôvodnému vlastníkovi bolo potrebné poskytnúť, je rozhodnutie súdu prvej inštancie vecne správne, a preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

29. Pokiaľ ide o námietku odvolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnené, odvolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvoinštančného, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní

skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 25/06). Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal tiež na to, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa ním navrhovaného spôsobu hodnotenia dôkazov alebo právo na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania (napr. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07).“

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, jeho prípustnosť odôvodnil výslovne ustanovením § 420 písm. f/ CSP, pretože súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Žalovaný navrhol, aby najvyšší súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, alternatívne aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3.1. Dovolateľ namieta porušenie práva na spravodlivý proces tým, že došlo k porušeniu práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia a k narušeniu princípu rovného postavenia strán v konaní.

3.2. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľ vidí v nesprávnom právnom posúdení veci súdmi a v nesprávnom vyhodnotení a zohľadnení vykonaných dôkazov. Súdom nižších inštancií vytýkali najmä to, že: a/ sa v súvislosti s posudzovaním platnosti kúpnej zmluvy medzi žalobcom a spoločnosťou Technické služby Tlmače, s.r.o. nezaoberali uznesením prijatým na mestskom zastupiteľstve v tom smere, že ním došlo k vytvoreniu vôle žalobcu previesť pozemky; b/ prevzali od žalobcu dôkazy uskutočnené v trestnom konaní (sp. zn. 4T/23/2013 na Okresnom súde Levice) a bez ďalšieho dokazovania postavili na tom svoje rozhodnutie, žalovaný namietal použitie dôkazov z trestného spisu, súdy na to nereagovali; c/ sa nevyjadrili k návrhu na vykonanie dokazovania výsluchom svedkov v podaní z 27. mája 2016; d/ nereagovali na návrh na odopretie právnej ochrany konania žalobcu z dôvodu rozporu s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ; e/ posudzovanie dobromyseľnosti žalovaného odôvodnili skutočnosťami zistenými a dôkazmi vykonanými v trestnom konaní voči bývalému primátorovi, ktorých použitie žalovaný namietal; f/ úplne irelevantne posudzovali dobrú vieru bývalého primátora, alebo spoločnosti Technické služby Tlmače, s.r.o., a také konanie pripisovali v neprospech žalovaného; g/ nevysporiadali sa s tým, prečo vedomosť o postupe žalobcu pri nakladaní s nehnuteľným majetkom predstavuje diskvalifikáciu žalovaného; h/ opomenuli skutočnosť, že finančná komisia o prvom prevode pozemkov nerokovala; i/ nevzali do úvahy okolnosti preukazujúce dobromyseľnosť žalovaného (zaplatenie kúpnej zmluvy, investícia do pozemkov, zaslanie výzvy na uzavretie kúpnej zmluvy žalobcovi); j/ nezaoberali sa námietkou žalovaného, že odňatím pozemkov sa ocitne v situácii, keď nebude mať ani pozemky ani kúpnu cenu v dôsledku zániku povinnej osoby; k/ nezaoberali sa postavením žalobcu ako nedbalého vlastníka v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015; l/ nevzali do úvahy individuálne okolnosti prevodu. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa dovolateľovi javí ako arbitrárne.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, alternatívne ako neprípustné zamietnuť a priznať mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP) a naň oprávnenými osobami (§ 424 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že tato nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných

prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), avšak len pri dovolacom dôvode (vade znátočnosti) v zmysle § 420 písm. f/ CSP, nie pri dovolacom dôvode v zmysle § 421 ods. 1 CSP.

11. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

12. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom

konaní.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaný vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

14.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej procesnej vade.

14.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14.5. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f/ CSP a k tomu dovolaciemu dôvodu uvádza, že odvolací a prvoinštančný súd a/ nedostatočne odôvodnili svoje rozhodnutia a b/ nevykonali navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, niektoré dôkazy nesprávne vyhodnotili, na iné neprihliadali, tiež mali porušiť princíp rovného postavenia strán v konaní vychádzajúc zo skutočností uvedených v trestnom spise.

15. Z viacerých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je porušením ústavou a Dohovorom garantovaného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces. A to z viacerých aspektov dotýkajúcich sa kvalitatívnej stránky odôvodňovania súdnych rozhodnutí.

15.1. Z čiastkových analýz doterajšej judikatúry možno vyvodiť niektoré nasledujúce požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré by mal súd v odôvodnení svojho rozhodnutia rešpektovať. Medzi tieto možno zaradiť požiadavky o zákaze vnútornej rozpornosti argumentácie (požiadavka

relevantnosti, jasnosti presnosti a konkrétnosti argumentu), povinnosť odôvodniť odklon od existujúcej judikatúry, povinnosť „vyrovnať sa“ s ústavnoprávnym argumentom a názormi právnej vedy, možnosti odvolacieho súdu prevziať argumenty prvostupňového súdu a iné.

15.2. Treba mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07). V posudzovanom prípade bolo potrebné zohľadniť, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Odvolací súd jasným, rozhodným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, poskytol primerané odpovede na odvolacie námietky; jeho úvahy a z nich vyvedené závery, vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím prvoinštančného súdu, nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Odvolací súd teda procesne nekonal nesprávne, spôsobom zmätočným, ktorým by žalovanému znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

15.3. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že súd prvej inštancie a odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnili spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Súd prvej inštancie v bodoch 11. - 15. dostatočným spôsobom vysvetlil, že je daný naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, prvú kúpnu zmluvu (z 18. júna 2008) medzi žalobcom a TST považoval v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú pre rozpor so zákonom vychádzajúc z protiprávneho konania primátora, za ktoré bol právoplatne odsúdený, z tohto dôvodu nemohla TST ani nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam a preto žalovaný ani na základe ďalších prevodov nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam (vychádzajúc zo zásady, že nikto nemôže previesť na iného viac práv než má sám). Uzavrel, že nadobúdatelia nekonali v dobrej viere a preto nemôže vlastnícke právo žalovaného požívať ústavnú ochranu. Súd prvej inštancie skúmal dobromyseľnosť, resp. dobrú vieru nadobúdateľov, konštatujúc, že ani TST nemohla byť dobromyseľná, pretože bezprostredne po nadobudnutí vlastníckeho práva previedla so súhlasom vtedajšieho primátora žalobcu sporné nehnuteľnosti na žalovaného, ktorý bol v čase prevodov členom finančnej komisie mestského zastupiteľstva a musel mať vedomosti ako sa s majetkom mesta nakladá. U žalovaného nevidel konanie v dobrej viere vzhľadom na priebeh a okolnosti prevodov. Žalovaný si dôsledným preverení okolností mohol zistiť skutočný stav, on ale uzavrel kúpnu zmluvu (z 8. júla 2008) so spoločnosťou TST a následne sporné nehnuteľnosti predal a v priebehu rokov sa opakovane stal vlastníkom týchto nehnuteľností, pričom k prevodom na spoločnosť LAVIA s.r.o. a späť došlo už v čase, keď prebiehalo toto konanie a trestné konanie ohľadom primátora bolo právoplatne ukončené. Odvolací súd sa v bodoch 13. - 29. odôvodnenia rozhodnutia preukázateľným spôsobom vypořiadal s odvolacími námietkami žalovaného. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobca ako vlastní sporných nehnuteľností mohol len určovacou žalobou dosiahnuť odstránenie spornosti práva a zmenu zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností. V ďalšom s odkazom na judikatúru (vrátane Najvyššieho súdu Českej republiky) vysvetlil, z akých dôvodov považoval za absolútne neplatné prevody dotknutých pozemkov i to, že súd prvej inštancie správne aplikoval zásadu „nemo plus iuris“ vrátane otázky dobromyseľnosti resp. dobrej viery žalovaného ako nadobúdateľa nehnuteľností. Dovolací súd nezdíeľa názor dovolateľa o arbitrárnosti, zmätočnosti, či nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. Správnosťou právneho posúdenia veci sa dovolací súd nemal možnosť zaoberať vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

16. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávnom vyhodnotení niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru

o jeho ústavnej neudržateľnosti. Na druhej strane ústavný súd vo svojich rozhodnutiach tiež vyslovil názor, že nevykonanie navrhovaného dôkazu, ktorý by mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (III. ÚS 332/09). Zásadám spravodlivého procesu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd totiž zodpovedá požiadavka, aby súdmi konštatované skutkové zistenia a prijaté právne závery boli riadne (dostatočne) a zrozumiteľne (logicky) odôvodnené. V práve na spravodlivý proces je obsiahnutá aj ďalšia ústavná zásada (čl. 47 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 Základných princípov CSP), a to „rovnosť zbraní“ v civilnom konaní, ktorá všeobecne zahŕňa tiež rovnosť bremien, ktoré sú na strany sporu kladené a ktoré nesmie byť neprimerané (IV. ÚS 468/2018). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

16.1. Dovolací súd v danej súvislosti poukazuje aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 350/08 zo dňa 30. septembra 2010, podľa ktorého skutočnosť, že okresný súd a ani následne krajský súd neakceptovali návrhy na vykonanie dokazovania predložené sťažovateľkou, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv. Zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti podľa ústavného súdu bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní. Konanie všeobecných súdov v právnej veci sťažovateľky však takéto vady nevykazuje.“

17. Dovolací súd v uznesení z 28. októbra 2020, sp. zn. 7Cdo/205/2019, vychádzajúc z vyššie uvedenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. mája 2019 sp. zn. 4Cdo/100/2018 poukázal na to, že procesnému právu účastníka navrhovať dôkazy zodpovedá povinnosť súdu nielen o vznesených návrhoch (a dôkazoch) rozhodnúť, ale tiež, pokiaľ im nevyhoví, vo svojom rozhodnutí odôvodniť, prečo a z akých dôvodov tak neurobil. Nevyhovenie dôkaznému návrhu strany sporu možno odôvodniť len tromi dôvodmi. Prvým je argument, podľa ktorého tvrdená skutočnosť, ktorú má navrhnutý dôkaz overiť alebo vyvrátiť, je bez relevantnej súvislosti s predmetom konania. Ďalším je argument, podľa ktorého dôkaz neoverí/nevyvráti tvrdenú skutočnosť, čiže vo väzbe na toto tvrdenie nedisponuje vypovedacou potenciou. Nakoniec tretím argumentom je nadbytočnosť dôkazu, t.j. argument, podľa ktorého určité tvrdenie, ku ktorému overeniu alebo vyvráteniu je dôkaz navrhovaný, bolo už doterajším konaním bez dôvodných pochybností overené alebo vyvrátené. Ak tieto dôvody zistené neboli, súd postupuje v rozpore s čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ktoré garantujú pre stranu sporu ústavné právo na spravodlivý proces, čiže táto dôkazná vada (tzv. opomenuté dôkazy) takmer vždy založí nielen nepreskúmateľnosť vydaného rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, ale súčasne tiež jeho protiústavnosť (5Cdo/151/2019). O taký prípad ale v tomto spore nešlo.

18. Dovolateľ okrem iného namieta, že súdy nižších inštancií prevzali od žalobcu dôkazy z trestného spisu a bez ďalšieho dokazovania postavili na tom svoje rozhodnutie a že žalovaný navrhol podaním z 27. mája 2016 uskutočniť dôkaz výsluchom svedkov, k čomu sa súd prvej inštancie a odvolací súd nijako nevyjadřili.

19. K tejto námietke žalovaného dovolací súd poznamenáva, že na pojednávaní z 15. novembra 2017 súd prvej inštancie zamietol návrh žalobcu na výsluch svedkov (viď bod 4 rozsudku), žalovaný pred vyhlásením skončenia dokazovania na záver výslovne uviedol, že „nemá návrhy na doplnenie dokazovania“, teda netrval na svojich skorších dôkazných návrhoch, nebolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie na záver dokazovania sa pôvodnými (prvotnými) a vzhľadom na záverečné stanovisko žalovaného k dokazovaniu už modifikovanými (pozmenenými) návrhmi na dokazovanie zaoberať. Z uvedeného nevyplýva, aby došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces. Pokiaľ dovolateľ namieta vo svojom mimoriadnom opravnom prostriedku procesné pochybenia súdu prvej inštancie, tieto

môžu byť predmetom dovolacieho prieskumu jedine v situácii, ak ich výslovne vytýkal vo včas podanom odvolaní a odvolací súd vo svojom rozhodnutí tieto pochybenia neodstránil. Pokiaľ určité nedostatky súdu prvej inštancie strana namietala až v podanom dovolaní, tieto nemožno preskúmať v dovolacom konaní, keďže odstraňovanie prípadných nedostatkov v procesnom postupe súdu prvej inštancie patrí do právomoci odvolacieho (a nie dovolacieho) súdu. Rovnako tak je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok sa podáva proti rozhodnutiu odvolacieho súdu a ako nedostatok v postupe odvolacieho súdu nemožno v dovolaní namietat' nič, čo nebolo predmetom odvolacieho konania. Žalovaný toto pochybenie v odvolaní výslovne neuplatnil, odvolací súd naňho nemohol reagovať a preto dovolací súd nemohol k nemu prihliadať. Súd prvej inštancie na pojednávaní z 15. novembra 2017 vykonal tiež dokazovanie oboznámením obsahu rozsudku sp.zn. 4 T 23/2013 z 21. mája 2014, ktorý dôkaz vyhodnotil v bode 8 odôvodnenia rozsudku. Názor dovolateľa, že súd prvej inštancie nemal „založiť“ svoje rozhodnutie na dokazovaní vykonanom v inom konaní“ je právne neúčinným tvrdením, ktoré navyše nenachádza svoju oporu v postupe súdu ani v jeho výsledku (rozsudku). Lebo za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazným prostriedkom (§ 187 ods. 1 CSP). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že súd listinu prečíta, alebo oznámi jej obsah. Súd je viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a o tom, kto ich spáchal (§ 193 CSP). Obsah zápisníc o pojednávaní pred súdom prvej inštancie zo 6. mája 2016 a 15. novembra 2017 neprezrádza, aby k vykonaným listinným dôkazom (aj k rozsudku v trestnej veci) a svedeckým výpovediam sa žalovaný nemal možnosť vyjadriť. Dovolací súd nezistil, aby žalovanému boli upierané jeho procesné práva, ktoré by svojou povahou popreli princíp rovnosti takou intenzitou, ktorá by zakladala porušenie práva na spravodlivý proces.

20. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z právnych záverov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie [najmä pokiaľ ide o posúdenie neplatnosti kúpnej zmluvy medzi žalobcom a spoločnosťou Technické služby Tlmače, s.r.o. i následných zmlúv o prevode nehnuteľností v kontexte zásady nemo plus iuris (k tomu porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2021 sp.zn. 1 VOdo/2/2020), otázky dobromyseľnosti i konania v súlade s dobrými mravmi účastníkov záväzkových vzťahov] dovolací súd uvádza, že už podľa predchádzajúcej úpravy občianskeho súdneho konania dospel najvyšší súd k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením veci (viď R 54/2012 a tiež 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010, 8 ECdo 170/2014, 9 Cdo 86/2020). Podľa právneho názoru najvyššieho súdu nie je ani po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť strany civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Na tom, že ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá dovolateľom tvrdenú vadu zmatečnosti, zotrval aj judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018, 9 Cdo 86/2020). Právne posúdenie môže zakladať dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP cez prizmu niektorej zo skutkových podstát uvedených pod písmenom a/ až c/ (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolateľ v podanom dovolaní neuplatnil ani sa nepokúsili vymedziť žiaden z dovolacích dôvodov v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP.

21. Dovolací súd považuje za potrebné opakovane zdôrazniť, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

21.1. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní

skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

21.2. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2018, 3 Cdo 94/2018, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nemohol vecne zaoberať obsahom dovolacích námietok žalovaného smerujúcich k posúdeniu správnosti skutkových záverov odvolacieho súdu [ohľadom prejavu vôle žalobcu (ne)previesť pozemky uznesením prijatým mestským zastupiteľstvom, o skutočnosti deklarujúcich (ne)dobromyseľnosti žalovaného, o (ne)zohľadnení skutočností spájaných s individuálnymi okolnosťami prípadu, či (ne)konaním žalobcu v rozpore s dobrými mravmi]. V rámci dovolacieho prieskumu dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto nedostatky v prejednávanej veci neboli dovolacím súdom zistené.

21.3. So zreteľom na obsah dovolania (o nevykonaní dôkazov výsluchom svedkov ako overovateľov zápisnice z obecného zastupiteľstva) najvyšší súd zdôrazňuje, že súdna prax je jednotná v názore, že ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť prípadne k nesprávnym skutkovým zisteniam a v konečnom dôsledku aj k vecne nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k odňatiu možnosti konať pred súdom. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania (3 Cdo 12/2015, 6 Cdo 69/2020, 9 Cdo 209/2020, 8 Cdo 290/2019, 7 Cdo 170/2020). K procesným právam strany sporu nepatrí, aby bol súdom vykonaný každý ňou navrhnutý dôkaz alebo dôkaz, o ktorom sa procesná strana subjektívne domnieva, že by mal byť súdom vykonaný. Rozhodovanie o tom, ktoré z dôkazov budú vykonané, patrí vždy výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. Ak sa súd rozhodne, že určité dôkazy nevykoná (napríklad preto, že sú podľa jeho názoru pre vec nevýznamné alebo nadbytočné, lebo relevantné skutočnosti už boli preukázané inými dôkazmi), nemôže to byť považované za postup znemožňujúci procesnej strane uskutočňovať jej procesné oprávnenia v zmysle § 420 písm. f/ CSP (3 Cdo 26/2017).

22. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolanie žalovaného v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je prípustné, preto ho najvyšší súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

23. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi priznal nárok na ich náhradu, pretože výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinil žalovaný (§ 256 ods. 1 CSP).

24. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.